

Nr 424

Av herr Nilsson i Gävle m. fl., om viss vidgning av direktiven för 1959 års besparingsutredning för försvaret.

1959 års besparingsutredning för försvaret utgör redan genom sitt till sättande ett visst tillmötesgående av den opinion bland vårt lands befolkning som reser krav på, dels en allmän sänkning av militärutgifterna, dels ett slut på de företeelser som kan betecknas som militärt slöseri.

En krigsmakt, som blivit så dyrbar att den hindrar landet från att i nödvändig omfattning bygga bostäder, skolor, sjukhus, förbättra väg- och kommunikationsväsendet och fullfölja andra nödvändiga och värdeskapande uppgifter, kan genom att den undergräver landets ekonomi bli en svaghet i stället för en styrka.

Folkopinionen ger allt oftare uttryck för den meningen att det inom krigsmakten äger rum misshushållning och slöseri med allmänna medel och att den sparsamhet och återhållsamhet som anbefalles på andra områden av samhällslivet inte beaktas av de militära myndigheterna.

Besparingsutredningen för försvaret bör redan från början av sitt arbete tillförsäkra sig bredast möjliga stöd från alla dem som på ett eller annat sätt har insyn i den militära verksamheten. I ett nyligen gjort uttalande framhåller försvarsministern som svar på en fråga:

Det är av väsentligt värde att var och en på sitt håll beaktar kravet på sparsamhet med statens medel. Inte minst gäller detta dem som oavsett ställning eller grad svarar för en större eller mindre del av försvarsverksamheten. Jag instämmer helt med den frågande rörande angelägenheten av att spara även på små anslag och i den vardagliga verksamheten. Vad beträffar besparingsutredningen inom försvaret får denna tillgång till all den expertis den önskar. Ingen som anser sig ha konkreta förslag till besparingar är förhindrad att framföra dessa till departementet eller besparingsutredningen.

Försvarsministerns uttalande aktualiserar frågan om vad värnpliktiga och inkallade till repetitionsövningar bör kunna åstadkomma i den besparingsfrämjande verksamheten. Liksom personal i statlig, kommunal och enskild tjänst anmodas deltaga i förslagsverksamhet syftande till rationaliseringar och besparingsåtgärder, är det nödvändigt att den militära personalen på samma sätt aktivt engageras i förslagsverksamhet inom den militära verksamheten.

För att uppmuntra de värnpliktiga till deltagande i förslagsverksam-

heten bör ett premiesystem skapas enligt vilket såväl manskap som befäl belönas för konkreta förslag som möjliggör besparingar. Prövningen av inkomna förslag kan, till dess att ett särskilt organ för ändamålet skapats, anförtros den tillsatta besparingsutredningen i samarbete med försvarsdepartementet.

Det värnpliktiga manskapets aktiva indragande i besparingsarbetet skulle minska deras känsla av att endast vara kuggar i ett militärt maskineri och bli en betydelsefull komplettering i den fostran till ansvar och sparsamhet som hem och skola sökt ge de unga.

Att det inom krigsmakten förekommer ett betydande slöseri med allmänna medel synes för de flesta vara uppenbart. Den tillsatta besparingsutredningen bör i detta läge tillgodogöra sig synpunkter från alla dem som "oavsett ställning eller grad svarar för en större eller mindre del av försvarsverksamheten". Att inte på allt sätt dra in de värnpliktiga i förslagsverksamheten vore ur samhällssynpunkt i hög grad oklokt. Om de unga värnpliktiga under sin tjänstgöring kommer att observera förekomsten av slöseri och misshushållning skulle det kunna inverka negativt på karaktärsdaning och uppförandeattityder om de inte uppmanades att bidra till att rätta till förhållandet. Varje engagemang av de värnpliktiga skulle helt säkert ha en positiv inverkan på de ungas sunda positiva försvarsvilja och helt svara till den anda av demokrati och samarbete som bör präglade vårt lands försvarsmakt.

Med hänvisning till vad som i det föregående anförts hemställer undertecknade,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till regeringen hemställa om sådan utvidgning av direktiven för 1959 års besparingsutredning för försvaret att denna får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för ett premiesystem som möjliggör belöningar till befäl och manskap som framlägger förslag som kan innebära väsentliga besparingar inom försvaret.

Stockholm den 27 januari 1960

Henning Nilsson   Helmer Holmberg   Gustav Johansson

H. Hagberg   Knut Senander